

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prištine, 9 Mart 2012
Nr. Ref.: RK199/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 51/10

Başvurucu

Ljubiša Živić

Kosova Cumhurbaşkanı'nın Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine Bay Goran Zdravković'in atanması ilişkin kararını Anayasa uygunluğu denetimi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, Bağımsız Sosyal Demokratlar Birliği Başkanı ve Graçaniçe mukimi Bay Ljubiša Živić'tir.

Karşı taraf

2. Karşı taraf Kosova Cumhurbaşkanı'dır.

Dava konusu

3. Dava Konusu Kosova Cumhurbaşkanı'nın Sırp topluluğu temsilcisi olarak Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine Bay Goran Zdravković'i atanması ilişkin kararını Anayasa uygunluğu denetimidir.

Anayasa ile güvence altına alınan hakların ihlali iddiası

4. Başvurucu başvurusunda hangi anayasal hakkının ihlal edildiğini belirtmemiştir.

Yasal dayanak

5. Anayasanın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra: "Yasa") 22. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56.(2) kuralı.

Başvurucunun şikayeti

6. Başvurucunun 29 Haziran 2010 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı başvuruda Kosova Cumhurbaşkanı'nın Sırp topluluğu temsilcisi olarak Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine Bay Goran Zdravković'i atayarak Kosova Cumhuriyeti Anayasası ve Kosova Cumhuriyeti Genel Seçim Yasası'nı ihlal ettiğini ileri sürmüştür.
7. Başvurucu 28 Ekim 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı diğer bir başvuruda Kosova Cumhurbaşkanı'nın Sırp topluluğu temsilcisi olarak Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine Bay Goran Zdravković'i atama kararının iptalini talep etmiştir.

Davanın Mahkemedeki seyri

8. Başvurucu 29 Haziran 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvuru dilekçesini sunmuştur.
9. Mahkeme Başkanı'nın 9 Temmuz 2010 tarihli kararıyla Üye Gjyljeta Mushkolaj raportör yargıç olarak görevlendirilmiştir. Mahkeme Başkanı aynı gün Üye Robert Carolan başkanlığında üyeler Altay Suroy ve Kadri Kryeziu'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
10. Mahkeme, davayı 21 Şubat 2011 tarihinde görüşmüştür.

Karşı tarafın yorumları

11. 5 Temmuz 2010 tarihinde Kosova Cumhurbaşkanı'na başvurunun kaydedildiği tebligatı yapılmış ve cevap talebinde bulunulmuştur. Kosova Cumhurbaşkanı'nın görevlendirdiği hukukçular aracılığıyla 2 Ağustos 2010 tarihinde cevabını Mahkeme'ye bildirmiştir.

Olguların özeti

12. Kosova Cumhurbaşkanı Dr. Fatmir Sejdiu 4 Temmuz 2008 tarihinde Merkez Seçim Komisyonu'na atanacak temsilciler için en büyük altı parlamento grubu ve topluluk temsilcilerinden adaylarını önermelerini talep etmiştir. Kosova Cumhurbaşkanı 4 Temmuz 2008 tarihinde Kosova Meclisinde Sırp topluluğunu temsil eden en büyük parti olarak Sırp Liberal Partisi'nden de Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine görevlendirilecek adayı önermesini talep etmiştir.
13. Sırp Liberal Partisi Grup Başkanı Bay Bojan Stojanović'in Kosova Cumhurbaşkanı'na gönderdiği mektubunda Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine Bay Goran Zdravković'i önermiştir.
14. Kosova Cumhurbaşkanı 15 Temmuz 2008 tarihinde Merkez Seçim Komisyonu'na Sırp topluluğu temsilcisi olarak Bay Goran Zdravković'i atamıştır. Cumhurbaşkanı'nın kararı imzalandığı gün yürürlüğe girmiştir.
15. Bay Goran Zdravković 19 Temmuz 2008 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın huzurunda ant içerek resmen MSK üyesi olmuştur.
16. Başvurucu Kosova Cumhurbaşkanı'nın Sırp topluluğu temsilcisi olarak Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine Bay Goran Zdravković'i atayarak Kosova Cumhuriyeti Anayasası ve Kosova Cumhuriyeti Genel Seçim Yasası'nı ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Başvurucuya göre Bay Goran Zdravković, yasa ile öngörülen eğitim düzeyi koşullarını yerine getirmemiştir.
17. Anayasa Mahkemesi'ne 28 Kasım 2010 tarihinde yaptığı ikinci başvurusunda başvurucu, Anayasa Mahkemesi'nden Kosova Cumhurbaşkanı'nın kararını iptal edip Bay Goran Zdravković yerine, Genel Sekreter Özel Temsilcisi Joachim Rücker'in 2007/25 sayılı ve 29 Ağustos 2008 tarihli UNMIK yönetmeliğine göre atadığı Bay Siniša Živić'in atanmasını talep etmiştir. Başvurucuya göre Kosova Cumhurbaşkanı'nın Bay Siniša Živić'i bilgilendirmeksizin Bay Goran Zdravković'i Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine atama kararıyla Siniša Živić'in hakları ihlal edilmiştir.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

18. Başvurucuların istemi hakkında karar verebilmek amacıyla Mahkeme, başvurunun Anayasa, Yasa ve İçtüzükte belirtilen kabul edilirlilik koşullarını yerine getirip getirmediğini değerlendirmek durumundadır.
19. Mahkeme, Yasanın 49. maddesinin bu başvuruya ilgili son kararın alındığı tarihten itibaren dört aylık süre içerisinde başvurulması gerektiğini belirlediğini tespit etmiştir. 49. madde şunu belirlemiştir:

“Süre, başvurucuya mahkeme kararı teslim edildiği günden itibaren işlemeye başlar. Tüm diğer durumlarda karar veya hükmün alenen açıklandığı günden itibaren süre işlemeye başlar. İstem bir yasa ile ilgili ise, bu durumda süre, yasanın yürürlüğe girdiği günden itibaren işlemeye başlar.”

20. Bu dört Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önceki döneme ilişkin olduğu durumlarda Yasa'nın 56. maddesi sürenin Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işlemeye başlayacağını belirlemiştir. Yasa, Kosova Cumhuriyeti Resmi Gazete'sinde yayımlandığı 15 Ocak 2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

21. Kosova Cumhurbaşkanı'nın itiraz konusu kararı 15 Temmuz 2008 tarihinde imzalanmış ve aynı gün yayımlanmıştır. Cumhurbaşkanı'nın kararıyla Merkez Seçim Komisyonu'na atanan üye 19 Ağustos 2008 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın huzurunda ant içmiştir. Bu sebepten dolayı Mahkeme'ye başvuru süresi 15 Mayıs 2009 tarihinde dolmuş olup başvuru 29 Haziran 2010 tarihinde başvurmuştur. Netice itibariyle Yasa'nın yukarıda zikredilen maddesine göre başvurunun süresi geçmiştir.
22. Başvuru yasal süre içerisinde yapımlı olsa bile Anayasa'nın 113.1 maddesinin "Anayasa Mahkemesi, yasal şekilde sadece yetkili makamlarca açılmış davalar hakkında karar verir" ve 113.7 fıkrası "Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler" şeklinde belirlemeleri vardır.
23. Kosova Cumhurbaşkanı'nın kişilerin atanmasıyla ilgili kararlarının kamu otoritesi kararı olduğu gerçektir. Bu kararlar bir veya daha çok sayıda belirgin muhatapla ilgililer ve bireylerin Anayasa ile güvence altına alınan bireysel haklarını etkileyen kararlar olarak değerlendirilmelidirler. Netice itibariyle bu kararlar anayasa denetimi başvuru konusu olup haklarında Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunulabilir.
24. Her halükarda başvuru, yasanın 48. maddesinin gerektirdiği şekilde Cumhurbaşkanı'nın kararıyla bireysel hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiği iddiasını ispatlayan kanıtlar sunmamıştır. Anayasa'ya göre mağdur, kamu otoritesi karar veya hükümlerinden anayasal hakları bizzat veya dolaysız bir şekilde etkilenen gerçek veya tüzel kişilerdir (bkz. AAB-RIINVEST sh.p.k. Üniversitesi – Kosova Cumhuriyeti Hükümeti KI 41/09 sayılı dava). Bu şekilde etkilenmeyen kişi, mağdur olmadığından ve Anayasada *actio popularis* durumları öngörülmediğinden, bu davada olduğu gibi kendisi için bir geçerliği olmayan kamu otoritelerinin kararları hakkında soyut bir şekilde *actio popularis* türünden bir başvuruyla Mahkeme'ye başvurmaya yetkili değildir. Netice itibariyle başvuru açıkça temelden yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Yasanın 20. maddesi ve İçtüzüğü'nün 56.(2) kuralına dayanarak oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Gjyljeta Mushkolaj, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza